

Seat No. : _____

ZI-111

May-2014

B.Com. (Sem.-II)

106 : Fundamentals of Business Economics – II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (અ) કાચી રાષ્ટ્રીય પેદાશ (GNP) નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. તેની માપવાની પદ્ધતિઓ જણાવો. **6**

અથવા

સ્વતંત્રતા પછીની ભારતની GDP અને માથાદીઠ GDP ના વલણો ચકાસો.

- (બ) માથાદીઠ આવકનો ખ્યાલ સમજાવો. **4**

અથવા

વાસ્તવિક આવક અને નાણાકીય આવકનો ખ્યાલ સમજાવો.

- (ક) ચોખ્ખી ગૃહ પેદાશનો (NDP) ખ્યાલ સમજાવો. **4**

અથવા

રાષ્ટ્રીય આવકનું ક્ષેત્રવાર માળખું સમજાવો.

2. (અ) ફિશરનાં વિનિમય સમીકરણની ટીકાત્મક સમજૂતી આપો. **6**

અથવા

નાણાંના પુરવઠાના મુખ્ય ઘટકોની ચર્ચા કરો.

- (બ) રેપોરેટ અને રિવર્સ રેપોરેટનો અર્થ સમજાવો. **4**

અથવા

નાણાંનાં પ્રકારો જણાવો.

- (ક) ધિરાણનાં પ્રકારો સમજાવો. **4**

અથવા

‘ઉચ્ચ શક્તિવાળું નાણું’ (High Powered Money) નો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

3. (અ) કેઈન્સિયન વપરાશ વિધેય સમજાવો. વપરાશ વિધેયના નિર્ણાયકો લખો. 6
- અથવા**
- ‘સે’નો બજારનો નિયમ વર્ણવો. તેની વિરૂદ્ધમાં કેઈન્સે કરેલી ટીકાઓ ચર્ચો.
- (બ) અસરકારક માંગના નિર્ણાયક પરિબલો લખો. 4
- અથવા**
- રોકાણ ગુણકનું સમીકરણ આપી, તેના બહિર્સર્વાવેશ ટૂંકમાં જણાવો.
- (ક) મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા સમજાવો. 4
- અથવા**
- રોજગારીનો કેઈન્સનો સિદ્ધાંત આપો.
4. (અ) કેઈન્સનો તરલતા પસંદગીનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 6
- અથવા**
- કુગાવા વિરોધી નીતિઓ ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો.
- (બ) વેપારચક્રના ચાર તબક્કા ટૂંકમાં સમજાવો. 4
- અથવા**
- ખર્ચ પ્રેરિત કુગાવો સમજાવો.
- (ક) કુગાવાના પ્રકારોનાં નામ આપો. 4
- અથવા**
- વ્યાજનો ધિરાણ ભંડોળનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : 14
- (1) ચોખ્ખી રાષ્ટ્રીય પેદાશ =
- (a) કાચી રાષ્ટ્રીય પેદાશ – મૂડી ઘસારો
- (b) કુલ આંતરિક પેદાશ + કરવેરા
- (c) કુલ આંતરિક પેદાશ + સબસીડી
- (d) વ્યક્તિગત આવક – કરવેરા

- (2) આર્થિક વિકાસ થતાં કયા ક્ષેત્રનો GDP માં હિસ્સો ઘટે છે ?
- (a) ઉદ્યોગ (b) સેવા
(c) પ્રાથમિક (d) ઉદ્યોગ અને સેવા
- (3) કયો દર ગણવા માટે GDP ડિફલેટરનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (a) વપરાશનો (b) આવક વૃદ્ધિનો
(c) કુળાવો-મંદીનો (d) ઉત્પાદન વૃદ્ધિનો
- (4) નીચેનામાંથી કઈ સંજ્ઞા વિસ્તૃત નાણું દર્શાવે છે ?
- (a) M_1 (b) M_3
(c) M_4 (d) M_2
- (5) ભારતમાં કઈ બેંક શાખા નિયંત્રણની કામગીરી બજાવે છે ?
- (a) એક્સીઝ (AXIS) (b) એસ.બી.આઈ. (SBI)
(c) ટેના (DENA) (d) આર.બી.આઈ. (RBI)
- (6) રોકડ પુરાંત સમીકરણમાં નાણાંના કયા કાર્યને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે ?
- (a) હિસાબી એકમ (b) મૂલ્ય સંગ્રાહક
(c) વિલંબિત ચુકવણી સાધન (d) વિનિમય માધ્યમ
- (7) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (RBI) કઈ પદ્ધતિથી દેશમાં કાયદેસરનું નાણું બહાર પાડે છે ?
- (a) નિશ્ચિત પ્રમાણ પદ્ધતિ (b) સપ્રમાણ અનામત પદ્ધતિ
(c) અપ્રમાણ અનામત પદ્ધતિ (d) લઘુત્તમ અનામત પદ્ધતિ
- (8) કેઈન્સના મતે આવક-રોજગારીનો આધાર શેના ઉપર છે ?
- (a) અસરકારક માંગ (b) ઉત્પાદન
(c) પુરવઠો (d) વેપાર
- (9) રોકાણ અને મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતા (MEC) વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
- (a) વ્યસ્ત (b) ચલ/અનિશ્ચિત
(c) સીધો (d) એકપણ નહીં
- (10) સીમાંત બચતવૃત્તિ + સીમાંત વપરાશવૃત્તિ =
- (a) શૂન્ય (b) - 1
(c) 100 (d) 1

- (11) નીચેનામાંથી કયું સાધન નાણાકીય નીતિનું સાધન છે ?
- (a) જાહેર દેવું (b) જાહેર ખર્ચ
(c) સામાજિક ખર્ચ (d) રોકડ અનામત પ્રમાણ
- (12) કુળાવાને કારણે ચલણના બાહ્ય મૂલ્યમાં
- (a) અચળ રહે છે. (b) ઘટાડો થાય છે.
(c) વધારો થાય છે. (d) કોઈ અસર ન થાય.
- (13) વ્યાજના દર અને જામીનગીરીના ભાવ વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
- (a) સહસંબંધ (b) અસંબંધ
(c) વ્યસ્તસંબંધ (d) એકપણ નહીં
- (14) વ્યાજના દર અને રોકડ નાણાંની માંગ વચ્ચે કેવો સંબંધ છે ?
- (a) સમાન (b) અસમાન
(c) સીધો (d) વ્યસ્ત
-

Seat No. : _____

ZI-111

May-2014

B.Com. (Sem.-II)

106 : Fundamentals of Business Economics – II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Clarify the concept of Gross National Product (GNP). State the methods to calculate it. **6**

OR

Check the trends of GDP and Per Capita GDP of India since independence.

- (b) Explain the concept of Per capita Income. **4**

OR

Explain the concept of Real Income and Money Income.

- (c) Explain the concept of Net Domestic Product. **4**

OR

Explain sectoral composition of National Income.

2. (a) Critically explain Fisher's Equation of Exchange. **6**

OR

Discuss main components of money supply.

- (b) Explain meaning of Repo Rate & Reverse Repo Rate. **4**

OR

Explain types of money.

- (c) Explain types of credit. **4**

OR

Explain the concept of High Powered Money.

3. (a) Explain Keynesian Consumption function. Write determinants of consumption function. 6

OR

Describe Say's Law of Market. Discuss Keynes' criticism against it.

- (b) Write factors determining effective demand. 4

OR

Give the equation of Investment multiplier and its leakages in short.

- (c) Explain Marginal Efficiency of Capital. 4

OR

Give the Keynesian Theory of Employment.

4. (a) Explain the liquidity preference theory of Keynes. 6

OR

Critically discuss anti-inflationary policies.

- (b) Explain four phases of Business Cycle in short. 4

OR

Explain cost pull inflation.

- (c) Briefly name the types of inflation. 4

OR

Explain Loanable Fund theory of Interest.

5. Multiple Choice Questions : 14

(1) Net National Product =

- (a) Gross National Product – Capital Depreciation
- (b) Gross Domestic Product + Taxes
- (c) Gross Domestic Product + Subsidy
- (d) Personal Income – Taxes

- (2) Share of which sector is decreasing in GDP with economic development ?
- (a) Industry (b) Service
(c) Primary (d) Industry and service
- (3) Which rate can be calculated by the use of GDP deflator ?
- (a) Consumption (b) Income growth
(c) Inflation-deflation (d) Production growth
- (4) Broad money refers to
- (a) M_1 (b) M_3
(c) M_4 (d) M_2
- (5) Which bank perform the function of credit control in India ?
- (a) AXIS (b) SBI
(c) DENA (d) RBI
- (6) The cash balance equation stresses on which function of money ?
- (a) Measure of value
(b) Store of value
(c) Measure of deferred payment
(d) Medium of Exchange
- (7) By which method Reserve Bank of India issue the legal money in the country ?
- (a) Fixed Ratio Method (b) Equal Reserve Method
(c) Unequal Reserve Method (d) Minimum Reserve Method
- (8) According to Keynes, Income-employment is based on
- (a) effective demand (b) production
(c) supply (d) trade
- (9) What will be the relation between investment and Marginal Efficiency of Capital (MEC) ?
- (a) Inverse (b) Variable
(c) Straight (d) None
- (10) Marginal propensity to save (MPS) + Marginal Propensity to Consume (MPC) =
- (a) Zero (b) - 1
(c) 100 (d) 1

- (11) Which of the following is a measure of monetary policy ?
- (a) Public Debt
  - (b) Public Expenditure
  - (c) Social Cost
  - (d) Cash Reserve Ratio
- (12) Due to inflation, the external value of money will
- (a) remain constant
  - (b) decrease
  - (c) increase
  - (d) not get affected
- (13) What is the relation between interest rate and price of securities ?
- (a) Correlation
  - (b) Casual
  - (c) Inverse
  - (d) None
- (14) What is the relation between rate of interest and demand for money ?
- (a) Equal
  - (b) Unequal
  - (c) Straight
  - (d) Inverse
-